

Standard
działań opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych skierowanych
do dzieci i młodzieży

1. **Podmiot prowadzący świetlicę winien spełniać wymogi określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887), art. 18-28.**
2. **Cele wprowadzenia przedmiotowego standardu:**
  - 1) zwiększenie liczby profesjonalnych działań o charakterze opiekuńczo-wychowawczym i socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży realizujących wybrane elementy Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach w ich najbliższym środowisku,
  - 2) zwiększenie dostępności działań opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych podejmowanych na rzecz dzieci i młodzieży na terenie Miasta Suwałki,
  - 3) stworzenie narzędzia do weryfikacji ofert na działania o charakterze opiekuńczo-wychowawczym i socjoterapeutycznym składanych przez podmioty publiczne i niepubliczne, ubiegające się o finansowanie ze środków budżetowych Miasta Suwałki.
3. **Standard odnosi się do prowadzenia następujących działań:**
  - 1) świetlicy środowiskowej (opiekuńczo-wychowawcza),
  - 2) świetlicy socjoterapeutycznej,
  - 3) zajęć socjoterapeutycznych.
4. **Standard świetlicy środowiskowej (opiekuńczo – wychowawczej):**
  - 1) obszar działania obejmuje środowisko lokalne osiedla lub części miasta,
  - 2) w świetlicy, w tym samym czasie, może przebywać nie więcej niż 30-cioro dzieci,
  - 3) pod opieką jednego wychowawcy, w tym samym czasie, może przebywać nie więcej niż 15-cioro dzieci,
  - 4) rodzaje prowadzonych zajęć:
    - a) edukacyjne, w tym odrabianie lekcji, wyrównywanie braków szkolnych,
    - b) wspierające rozwój psychiczny i fizyczny, w tym rozwijające zainteresowania i zdolności,
    - c) kształtujące umiejętności życiowe i społeczne,
    - d) zagospodarowujące czas wolny, w tym korzystanie z dóbr kultury,
    - e) wycieczki i wyjazdy wakacyjne o charakterze turystyczno-rekreacyjnym,
    - f) dożywanie,
  - 5) zadania świetlicy środowiskowej:
    - a) stała, systematyczna współpraca z rodziną dziecka,
    - b) rozpoznanie sytuacji dziecka w kontekście jego sytuacji rodzinnej,
    - c) organizacja czasu wolnego, prowadzenie zajęć tematycznych,
    - d) prowadzenie pracy z grupą poprzedzone jej planowaniem w zespole pracowników,
    - e) indywidualne spotkania z dziećmi organizowane poza pracą z grupą,
    - f) prowadzenie dokumentacji pracy z dzieckiem i z grupą,
    - g) współpraca z innymi instytucjami (gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, szkoła, ośrodek pomocy społecznej, sąd rodzinny, powiatowe centrum pomocy rodzinie itp.),
    - h) pomoc dziecku w radzeniu sobie z życiowymi problemami, kryzysami (rodzinnymi, związanymi z relacjami z rówieśnikami, szkolnymi itp.),
    - i) korzystanie z konsultacji lub superwizji dotyczących pracy placówki,
  - 6) zajęcia w świetlicy środowiskowej prowadzą nauczyciele, wychowawcy i instruktorzy posiadający przygotowanie na kierunku: pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, socjologia, praca socjalna, nauka o rodzinie lub osoby z wykształceniem średnim i udokumentowanym co najmniej 3-letnim stażem pracy z dziećmi lub rodziną,

- 7) dzieci i młodzież mogą uczestniczyć w zajęciach organizowanych w świetlicy środowiskowej za zgodą rodziców lub opiekunów,
- 8) w świetlicy środowiskowej może zostać zorganizowany hostel zapewniający opiekę w porze nocnej,
- 9) pracownikami świetlicy mogą być osoby które:
  - nie są i nie były ograniczone, zawieszono lub pozbawiono władzy rodzicielskiej,
  - nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwa lub umyślne przestępstwa skarbowe,
  - wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika ze stosunku egzekucyjnego

5. Standard świetlicy socjoterapeutycznej:

- 1) obszar działania obejmuje środowisko lokalne - część miasta,
- 2) w świetlicy, w tym samym czasie, może przebywać nie więcej niż 30-cioro dzieci,
- 3) pod opieką jednego wychowawcy, w tym samym czasie, może przebywać nie więcej niż 15-cioro dzieci,
- 4) rodzaje prowadzonych zajęć:
  - a) edukacyjne, w tym odrabianie lekcji, wyrównywanie braków szkolnych,
  - b) ogólnorozwojowe, w tym rozwijające zainteresowania i uzdolnienia,
  - c) rozwijające umiejętności życiowe i społeczne,
  - d) zagospodarowujące czas wolny, w tym korzystanie z dóbr kultury,
  - e) wycieczki i wyjazdy wakacyjne o charakterze turystyczno-rekreacyjnym,
  - f) socjoterapeutyczne, prowadzone w celu eliminowania zaburzeń zachowania,
  - g) specjalistyczne, w szczególności korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne,
  - h) wyjazdowe warsztaty i obozy socjoterapeutyczne,
- 5) zadania świetlicy socjoterapeutycznej:
  - a) sporządzenie diagnozy indywidualnej dziecka i jego sytuacji rodzinnej i szkolnej,
  - b) prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych zgodnie z programem przygotowanym dla całej grupy i diagnozą indywidualną dzieci,
  - c) praca ze stałymi grupami dzieci,
  - d) praca z dziećmi w kontakcie indywidualnym,
  - e) przygotowanie i realizacja indywidualnych programów rozwojowo-terapeutycznych dla dzieci. W planach tych warto uwzględnić włączanie dziecka w działania różnorodnych kół zainteresowań, grup rozwojowych, w pozalekcyjne i pozaszkolne zajęcia – zgodnie z predyspozycjami i zainteresowaniami dziecka,
  - f) prowadzenie dokumentacji pracy z dzieckiem zgodnej z charakterem placówki (dokumentacja diagnozy, planów i realizacji indywidualnych i grupowych zajęć z dziećmi wraz z osiągnięciami),
  - g) utrzymywanie kontaktów z rodziną dziecka w celu:
    - diagnozy sytuacji rodzinnej,
    - rozwiązywania problemów rodziny (np. motywowanie osoby uzależnionej lub współuzależnionej do podjęcia terapii),
    - współpracy dotyczącej postępów dziecka w procesie socjoterapii,
  - h) współpraca z instytucjami (gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, szkoła, ośrodek pomocy społecznej, sąd rodzinny, powiatowe centrum pomocy rodzinie itp.), które mogą pomóc rodzinie w rozwiązaniu jej problemów, a zwłaszcza w zakresie podejmowania interwencji wobec osób uzależnionych i współuzależnionych. Niezwykle istotna jest współpraca z wychowawcami klas, pedagogami szkolnymi i nauczycielami uczącymi dzieci, zwłaszcza tych przedmiotów, które sprawiają dzieciom trudności. Aby zwiększyć efektywność pomocy, konieczna jest wymiana informacji na temat sytuacji szkolnej dziecka, ewentualnych wagarów itp.
  - i) korzystanie z konsultacji lub superwizji dotyczących pracy placówki,
  - j) zajęcia (spotkania) grupowe dla rodziców, warsztaty w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych.

- 6) dzieci i młodzież mogą uczestniczyć w zajęciach organizowanych w świetlicy socjoterapeutycznej po uzyskaniu zgody rodziców lub opiekunów,
- 7) zajęcia organizuje się po sporządzeniu diagnozy dziecka, w szczególności rozwoju poznawczego, emocjonalnego i społecznego, i jego rodziny, diagnoza ta jest podstawą do przygotowania indywidualnych programów rozwojowo-terapeutycznych dla każdego dziecka oraz planu pracy z jego rodziną,
- 8) zajęcia w świetlicy socjoterapeutycznej prowadzą psycholodzy, pedagodzy i inni specjaliści posiadający przygotowanie do tego rodzaju działalności potwierdzone odpowiednim certyfikatem,
- 9) w świetlicy socjoterapeutycznej powinien być zatrudniony jeden psycholog,
- 10) uczestnicy zajęć w świetlicy socjoterapeutycznej mogą korzystać z dożywiania,
- 11) pracownikami świetlicy mogą być osoby które:
  - nie są i nie były ograniczone, zawieszono lub pozbawiono władzy rodzicielskiej,
  - nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwa lub umyślne przestępstwa skarbowe,
  - wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika ze stosunku egzekucyjnego

6. Standard zajęć socjoterapeutycznych:

- 1) diagnoza indywidualna dziecka i jego sytuacji rodzinnej i szkolnej,
- 2) prowadzenie zajęć zgodnie z programem dla całej grupy i diagnozą indywidualną dzieci,
- 3) utrzymywanie stałych kontaktów z rodziną dziecka,
- 4) przygotowanie i realizacja indywidualnych programów rozwojowo-terapeutycznych dla dzieci,
- 5) prowadzenie dokumentacji,
- 6) współpraca z instytucjami (gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, szkoła, ośrodek pomocy społecznej, sąd rodzinny, powiatowe centrum pomocy rodzinie itp.),
- 7) korzystanie z konsultacji lub superwizji dotyczących prowadzonych zajęć,
- 8) grupy dzieci powinny być organizowane w określonych przedziałach wiekowych,
- 9) programy zajęć grupowych (cele, formy zajęć, metody) powinny być dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci oraz ograniczeń wynikających z ich sytuacji rodzinnej.